

Evaluatie

project Wijkgerichte Aanpak Leeuwarden

**Gemeente Leeuwarden
LSI – WGA juli 2022**

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Aanleiding voor het project
3. Doelstellingen
4. Uitvoering project en resultaten
5. Vervolg

1. Inleiding

In 2020 zijn we de samenwerking aangegaan met de Landelijke Stuurgroep Interventieteams (LSI). Hierdoor kregen we de mogelijkheid om samen met UWV, SVB en de politie het project Wijkgerichte Aanpak Leeuwarden Vlietzone en Wielenpôle uit te voeren. Het uitgangspunt van dit project is om de leefbaarheid in de wijken te vergroten. Het projectplan is bijgevoegd en wordt als ingelast beschouwd.

2. Aanleiding voor het project

Op 12 mei 2020 heeft het college besloten om toe te treden tot de samenwerkingsovereenkomst Convenant LSI 2017. De LSI is een samenwerkingsstructuur waarbinnen gegevens kunnen worden uitgewisseld om fiscale fraude, uitkeringsfraude, overtredingen van arbeidswetgeving en daarmee samenhangende misstanden in heel Nederland aan te pakken. De deelnemers werken samen in de vorm van interventieteams die projecten uitvoeren.

In navolging op toetreding LSI is er in samenwerking met VNG Naleving (voorheen VNG-Kenniscentrum Handhaving en Naleving) een lokaal project op het thema Wijkgerichte Aanpak (WGA) geïnitieerd. Er werd een projectplan opgesteld en goedgekeurd door de LSI. Het projectplan is bijgevoegd en kan als ingelast worden beschouwd. Vervolgens heeft het college op 23 maart 2021 besloten om het Projectplan onder geheimhouding vast te stellen. Dit laatste is gedaan om mogelijke plegers van strafbare feiten geen rugdekking te bieden eventuele vervolging te ontlopen.

Daarnaast is het succes van de aanpak mede afhankelijk van samenwerking met LSI partners. De LSI-partners die meedoen in het project zijn: Gemeente Leeuwarden, UWV, SVB en de politie. De politie is niet primair betrokken.

Al jaren worden er inspanningen verricht om de woon- en leefsituatie voor bewoners van de Vlietzone en de Wielenpôle te verbeteren. Mensen die in een sociaal en economisch isolement leven, willen we helpen om daar uit te komen. Jongeren willen we een kansrijke toekomst bieden door hen te stimuleren een startkwalificatie te halen. Daarin hebben we veel energie gestopt, maar heeft niet het gewenste resultaat opgeleverd. Daarom is, samen met andere overheden en instanties, gekozen voor een integrale aanpak. Met deze aanpak wordt misbruik van overheidsvoorzieningen in beeld gebracht. Achter het misbruik gaan vaak problemen schuil (zoals schulden en sociale problemen) die niet bij de gemeente en de andere deelnemers bekend zijn. Door inwoners met sociale problemen te helpen en tegelijk misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsvoorzieningen aan te pakken wordt er een basis gelegd voor veiligere en leefbaardere wijken, waarin voor alle bewoners en jongeren in het bijzonder volop perspectief is.

In het laatste kwartaal van 2021 werd het projectteam gevormd en werd gestart met het verzamelen van gegevens.

3. Doelstellingen

Hieronder de doelstellingen zoals deze in het projectplan zijn vermeld;

- In beeld brengen en corrigeren van overtreding(en) i.v.m. sociale en fiscale wetgeving.
- Verhogen van de rechtmatigheid van verstrekte uitkeringen en/of toeslagen, door het aanpassen en/of beëindigen van uitkeringen of toeslagen die onrechtmatig zijn verstrekt.
- De inschrijvingen in de BRP zijn op orde doordat onrechtmatige bewoning en onjuiste inschrijving in beeld wordt gebracht en aangepakt.
- Het in beeld krijgen van burgers die geen gebruik maken van inkomensafhankelijke regelingen alsmede bijzondere bijstand en schuldhulptrajecten

De gezamenlijke aanpak met LSI-partners is erop gericht de leefbaarheid in de wijken te verbeteren en de bewoners, in het bijzonder de jongeren, meer perspectief te bieden.

Onderwerpen of aandachtspunten die daarbij in beeld kunnen komen zijn:

- Meer uitstroom naar werk, waardoor lopende uitkeringen geheel of gedeeltelijk kunnen worden beëindigd.
- Burgers actief wijzen op bovengenoemde voorzieningen waar ze (mogelijk) recht op hebben in materiële zin.
- Aanbieden en/of monitoren van zorgtrajecten in immateriële zin.
- Signaleren en de-escaleren van problematiek t.a.v. geleverde ondersteuning/ zorg in immateriële zin.
- Het aanzetten tot acceptatie van zorg en/of ondersteuning door zorgmijders door middel van de inzet van drang- en dwangmaatregelen.
- In beeld brengen en beëindigen van overtredingen i.v.m. voorschriften bebouwing ingevolge bestemmingsplan.
- Verhogen leefbaarheid en gevoel van veiligheid bij bewoners in de wijk.

Daarnaast is de verwachting dat met deze projectmatige aanpak wordt bijgedragen aan het verbeteren van de interne samenwerking alsmede de samenwerking met externe partijen waar de gemeente Leeuwarden mee te maken heeft.

4. Uitvoering project en resultaten

Het project bestaat uit een drietal fasen: in fase 1 worden verwonderadressen geselecteerd die vervolgens in fase 2 aan multidisciplinaire casustafels worden besproken. In fase 3 wordt het project geëvalueerd en afgerond.

In totaal werden er in het eerste kwartaal van 2022 in totaal 2 casustafels georganiseerd.

De verwonderadressen die tijdens de casustafels werden besproken, werden vervolgens door de aan tafel zittende deelnemers verrijkt met de meest recente informatie vanuit de convenantpartners. Tijdens deze casustafel, maar ook daarna, vielen alsnog adressen af die niet in aanmerking kwamen voor

nadere controle. Dat gebeurde nadat bleek dat bij een aantal adressen er te weinig gedeelde belangen waren voor de ketenpartners óf dat de recente situatie anders was dan tijdens de selectiefase en daardoor niet relevant voor nader onderzoek. Dat was een reden om dit adres voor nader onderzoek buiten beschouwing te laten. Ook was er bij sommige adressen sprake van potentiële doorkruising van een bestaand onderzoek/project en is een aantal adressen intern verder opgepakt en uitgezocht. Uiteindelijk bleven er na bespreking aan de casustafels 34 adressen over, waarvan 31 in de Vlietzone en 3 in de Wielenpôlle.

Door deze zorgvuldige selectie kwamen voor verdere controle alleen die adressen in aanmerking, waarvan het projectteam van mening was dat op deze adressen een nader onderzoek nodig was met het oog op proportionaliteit en subsidiariteit. Uiteindelijk bleven er 17 adressen over, waarvan 16 in de Vlietzone en 1 in de Wielenpôlle.

Er is ook gekeken naar het waterverbruik en naar de inschrijvingen in de BRP. Er is een aantal huisbezoeken afgelegd. Dit heeft er in sommige gevallen voor gezorgd dat de BRP meer op orde is gekomen. Daarnaast is er een aantal inwoners geholpen. Er is een lekkage opgelost in een toilet en er zijn maatregelen genomen met betrekking tot verduurzaming. De definitieve resultaten zullen worden opgenomen in de eindrapportage.

We kunnen constateren dat het aantal onrechtmatigheden dat naar voren is gekomen bemoedigend is en daarnaast is de leefbaarheid in de betreffende wijken verder verstevigd. Dit zien wij als positief omdat de LSI- aanpak het sluitstuk is op het gebied van de aanpak van oneigenlijk gebruik en misbruik.

Dit betekent dat de reguliere interventies al behoorlijk resultaat sorteren. Met het LSI-project hebben we de (integrale) samenwerking in onze interne organisatie en met onze ketenpartners kunnen verbeteren, wat in de toekomst zal resulteren in nog betere afstemming en resultaten. Met andere woorden, de gemeente kan samen met de partners in een vroeg stadium helder krijgen waar problematiek uit bestaat in een wijk, om vervolgens meer preventief te gaan handelen in plaats van repressief, met alle negatieve gevolgen van dien.

Ondanks dat de aanpak van criminaliteit geen LSI-doel is en signalen van onveiligheid niet zijn ingebracht in het project, was de verwachting dat de LSI-aanpak wel kan helpen bij het in kaart brengen van dergelijke problematiek. Dit zal in de toekomst bijdragen aan een veiligere leefomgeving. Gedurende het project is gestructureerd gekeken naar bestaande data met behulp van indicatoren met inachtneming van de geldende wet- en regelgeving. Deze manier van werken zal de gemeente helpen om in de toekomst de reguliere interventies gericht te kunnen uitvoeren.

5. Vervolg

A) Geheimhouding Projectplan en de LSI- aanpak:

Zoals gezegd is het Projectplan door het college onder geheimhouding vastgesteld. De redenen hiervoor waren legitiem. Vooraf was nog niet duidelijk of en hoeveel onrechtmatigheden we zouden aantreffen. Het plan vertelde hoe we strafbare feiten zouden opsporen. We wilden de mogelijke daders van strafbare feiten geen gelegenheid bieden om de dans te ontspringen. Met name in de Vlietzone is de laatste jaren veel geïnvesteerd om de wijk leefbaar te houden, ook op het gebied van ondermijning. In het plan van aanpak Vlietzone wordt de situatie helder beschreven.

Inmiddels is duidelijk dat de hoeveelheid te onderzoeken cases beperkt is gebleven. Hieruit maken we op dat het instrumentarium vanuit de LSI voor Leeuwarden heeft aangetoond dat de nalevingsbereidheid van onze inwoners op peil is en ons op dit moment geruststelt.

Met de kennis van nu, is er geen reden meer om de op het dossier rustende geheimhouding voort te zetten, We benadrukken nogmaals dat het goed is geweest om behoedzaam onder geheimhouding te opereren. Als wij in de openbaarheid dit project hadden uitgevoerd waren we nu niet zeker geweest van het feit dat de nalevingsbereidheid zo groot is.

Gelijktijdig met de vaststelling van dit document zal de geheimhouding van het projectplan en bijlagen door het college worden opgeheven.

- B) Na de zomer zal er in samenwerking met VNG Naleving een definitief eindrapport worden opgesteld.

Bijlage: Projectplan Wijkgerichte Aanpak Leeuwarden Vlietzone en Wielenpôlle